

Přírodní památka MAŠOVICKÝ LOM

Evropsky významná lokalita

Přírodní památka Mašovický lom o rozloze 9,4 ha se nachází v blízkosti obce Mašovice, v nadmořské výšce 290 až 401 m. Chráněné území, které bylo vyhlášeno v roce 2013, je součástí soustavy Natura 2000 jako evropsky významná lokalita.

Mašovický lom se nalézá v místě rozsáhlého lomu s uměle vytvořeným jezerem, které vzniklo zatopením dobývacího prostoru. V horní etáži lomu se objevují menší vodní plochy. Geologický podklad je tvořen žulovým biotickým blastomylonitem, v půdním podloží se vývinu kambizemě.

Přírodní památka byla zřízena za účelem ochrany stabilní populace kriticky ohroženého čolka dravého (*Triturus carnifex*) a dalších vzácných a ohrožených živočichů vázaných na biotop jezerního mokřadu, přechodně podmáčených a narušovaných ploch. Cílem péče o chráněné území je zachování vlastností stanovišť nezbytných pro místní faunu.

Čolek dravý je naším nejvzácnějším obojživelníkem. Zároveň je nejmohutnějším z čolků (dorůstá až 18 cm).

Čolci draví se mohou dožívat až 30 let. Z ocasatých obojživelníků můžeme spatřit také silně ohroženého čolka obecného (*Triturus vulgaris*), který má hladkou a jemnou kůži a dožívá se cca 12 let. Samci jsou obvykle menší než samice, nejvíce 10 cm velcí. V době rozmnožování mají samečci na hřbetě vysoký a obvykle i silně „zubatý“ hřebetní lem.

Z významných druhů žab žijí v území např. kuňka obecná (*Bombina bombina*), která se vyznačuje barevnými skvrnami zhruba na 30 % plochy břišní strany těla a vynáší jí mělké zarostlé nádrže bez přítomnosti ryb, nebo nejvíce 5 cm velká šplhavá žabka rosnička zelená (*Hyla arborea*), která tráví většinu života v krovinatých a stromových porostech. Málo známá je blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*), protože bývá přes den zahrábána až 1 m hluboko v zemi a na lov vylezá pozdě v noci. Dalším významným zástupcem zdejších žab je skokan štíhlý (*Rana dalmatina*), jehož běžná délka skoku při pohybu krajinou dosahuje až 160 cm a výška 80 cm. Na přítomné populaci obojživelníků je potravně vázána užovka obojková (*Natrix natrix*). V lomu se vyskytuje také ještěrka zelená (*Lacerta viridis*) a ještěrka obecná (*Lacerta agilis*).

Fauna vodních bezobratlých živočichů je poměrně chudá z důvodu omezené plochy vodní vegetace. Z významných druhů lze pozorovat např. potápníka *Laccophilus poecilus* a vodomila *Limnoxenus niger* zahrnuté do červeného seznamu. V území hnízdí potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), čírka obecná (*Anas crecca*) nebo rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*). Často zde loví také ostříž lesní (*Falco subbuteo*).

Z floristického hlediska stojí za pozornost vzácný mech z čeledi pozemničkovité - tučnolistek krátkolistý (*Aloina brevirostris*), který je charakteristický krátkými lodyhami, drobnými vejčitými až okrouhlými listy a hnědočerveným štětem o délce cca 0,9 mm.

Péče o území spočívá v odstraňování dřevin, zejména v horní etáži lomu. V jezerní části území ohrožuje obojživelníky ryba střevlička východní (*Pseudorasbora parva*), která vytváří neúměrný predáční tlak na juvenilní stadia obojživelníků. Jako vhodné managementové opatření se jeví vysazení a udržování omezené populace pstruha duhového (*Oncorhynchus mykiss*), který by naopak mohl pomoci zredukovat populaci střevličky východní.

Výskyt čolka dravého (*Triturus carnifex*) je znám pouze z několika lokalit na Znojemsku

Ještěrka zelená (*Lacerta viridis*) je naši největší ještěrkou, dorůstá velikosti až 40 cm

Vhodné prostředí pro obojživelníky je ohroženo zarůstáním dřevinami

Dnes převážně městský druh rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*) zde hnízdí ve svém původním prostředí skal a lomů

Vzácný mech tučnolistek krátkolistý (*Aloina brevirostris*) roste na narušovaných místech

Střevlička východní (*Pseudorasbora parva*) původem z Asie je významným predátorem vajíček i larev obojživelníků

Na lokalitě se úspěšně rozmnožuje kuňka obecná (*Bombina bombina*)

V území hnízdí potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

Natura 2000 je soustava chráněných území, které podle jednotných principů vytvářejí všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější či nejvíce ohrožené.

O chráněné území peče Krajský úřad Jihomoravského kraje

Označení hranice zvláště chráněného území včetně pořízení a instalace informační tabule bylo financováno z prostředků EU - Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci projektu Natura 2000 - implementace v Jihomoravském kraji, 6. etapa.

© Text: Vygoron o.s., M. Král, autoři fotografií: J. Čejková, Š. Koval, V. Křivan, R. Němc a A. Reiter (archiv JMM ve Znojmě), J. Neudert, P. Slavík, M. Šandera, grafické zpracování: Vygoron o.s.

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

